

Фармацевтски ИНФОРМАТОР

Фармацевтска комора на Македонија
ул. 50 Дивизија, бр. 34, Скопје

ISSN 1409-8784

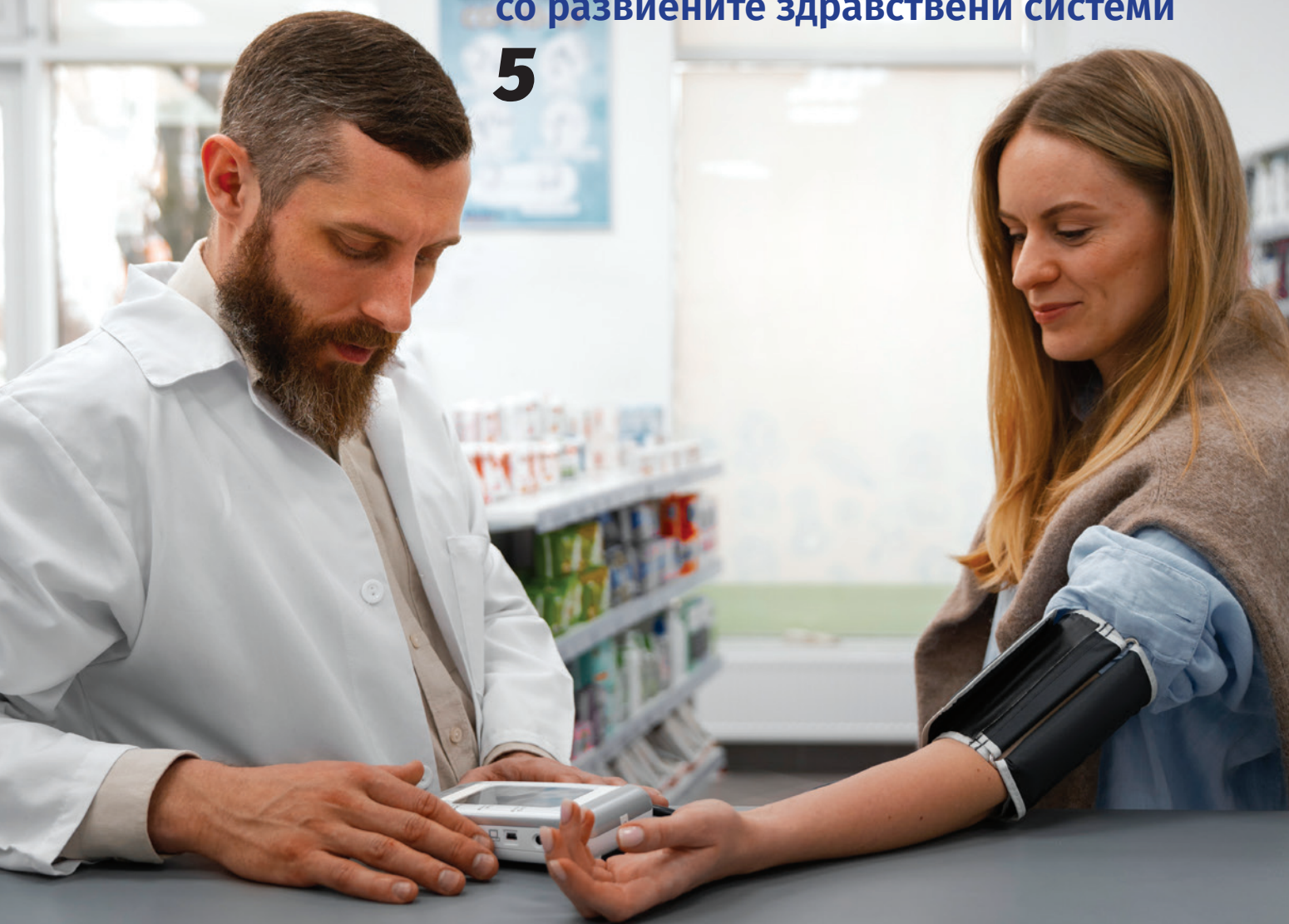
април 2024 • број 63

ИНТЕРВЈУ

дипл. фарм. спец. Весна Ставрова,
претседател на Фармацевтската комора
на Република Северна Македонија

Со реформите во фармацевтската
дејност застануваме рамо до рамо
со развиените здравствени системи

5

ПОЧИТУВАНИ ЧИТАТЕЛИ НА „ФАРМАЦЕВТСКИ ИНФОРМАТОР“

Драги наши,

Заедно со пролетта, еве не, повторно, со ново издание на весникот Фармацевтски информатор. Следејќи ги вашите желби, сугестии и препораки и овој пат се потрудивме да ве изненадиме со мноштво интересни и актуелни теми за кои сме повеќе од сигурни дека ќе ја заинтригираат, не само, стручната, туку и целокупната јавност.

Во овој број на „Фармацевтски информатор“ го објавуваме интервјуто со дипл.фарм.спец.Весна Ставрова, претседател на Фармацевтската комора на Република Северна Македонија. Во него таа дава пресек на реализираните проекти, активности и законски решенија, за периодот од безмалку две години откако е на чело на еснафската организација. Во разговорот Ставрова говори и за исходот од средбите со челните луѓе на Министерството и на Фондот за здравство, како и за продлабочување на соработката со Лекарската и со Стоматолошката комора.

Пролетта за многумина е најубавото годишно време, но многумина не можат да уживаат во него бидејќи макар мачат со алергиите.Токму на оваа тема-симтоми, причини и дијагностички тестови за алергија, пишува м-р Христина Србиновска. Во ова издание на „Фармацевтски информатор“, од сите аспекти го обработуваме и горечкиот проблем со заразната болест пертусис, или меѓу луѓето попозната како голема кашлица. За жал, поради бојкотот на вакцинацијата, големата кашлица повторно зема замав во нашата држава.

На тема „Брзи имунохемиски тестови за токсиколошки скрининг“ пишуваат Елисавета Ристова и Даринка Ѓоргиева-Ацкова од Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“-Штип. Д-р Виктор Арсов, пак, се осврнува на една мошне интересна тема за значењето на протеините, како органски молекули клучни за нормален раст и развој на човечкото тело.

Драги читатели. Ве повикуваме и натаму, како и досега, да ни пишувате, да ни давате инвентивни предлози, а ние ќе ги прифаќаме се со цел вашиот и наш „Фармацевтски информатор“ да биде што попривлечен за пошироката публика.

Уредувачки одбор

УРЕДУВАЧКИ ОДБОР:
Проф. д-р
Зорица Наумовска
Доц. д-р
Аријета Шабани
Вон. Проф. д-р
Даринка Ѓоргиева
Ацкова
мр. фарм. спец.
Михаил Минов

НОВИНАР
Елизабета Белазелкоска
ЗА ИЗДАВАЧОТ:
Дипл. фарм. спец
Весна Ставрова
ГЛАВЕН УРЕДНИК:
Маја Ковачева
дипл. фарм .спец.

ЛЕКТОР:
Валентина Бачваровска
ГРАФИЧКИ ДИЗАЈН:
Владимир Младеновски
Фотографии и илустрации:
Freeipk
ПЕЧАТИ:
Бранко Гапо

Уредувачкиот одбор на Фармацевтската комора на Македонија не учествува во креирањето на ставови изнесени во комерцијалните текстови на весникот

ИЗДАВАЧ:
Фармацевтска комора на Македонија
ул. „50 Дивизија“ бр. 34 Скопје
тел: 02 3 217 614   факс: 02 3 217 637
02 3 217 637   e-mail: info@fk.mk
02 3 217 745   web: www.fk.mk

страница **10**

ВТОР СИМПОЗИУМ АПТЕКАРСКА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА ДИЈАБЕТЕС (1-3 АПРИЛ 2024)

страница **13**

ПО УСПЕШНАТА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРВИОТ СИМПОЗИУМ СО МЕЃУНАРОДНО УЧЕСТВО ОД ОБЛАСТА НА ФАРМАЦИЈАТА, ОРГАНИЗАТОРИТЕ СО МОТИВ ПОВЕЌЕ СИМПОЗИУМОТ ДА ДОБИЕ ТРАДИЦИОНАЛЕН КАРАКТЕР

страница **19**

ЕДУКАЦИЈА НА ФАРМАЦЕВИ И МАТИЧНИ ЛЕКАРИ НА ЛОКАЛНО НИВО ЗА ВИСТИНСКА ГРИЖА ЗА ПАЦИЕНТИ СО АСТМА

Прв симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата, „Фармацевтска грижа: актуелности, можности и предизвици“

По успешната реализација на првиот симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата, организаторите со мотив повеќе симпозиумот да добие традиционален карактер

На 23 септември 2023 година, во пресрет на Светскиот ден на фармацевтите, а во организација на Одделот за фармација при Факултетот за медицински науки на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, се одржа Првиот симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата, „Фармацевтска грижа: актуелности, можности и предизвици“.

Како што беше истакнато уште во првото јавно обраќање од страна на претседателките на организацискиот и научниот одбор на симпозиумот, проф. д-р Катарина Смилков и проф. д-р Даринка Ѓоргиева-Ацкова, симпозиумот беше организиран со цел да се понуди научна и стручна поддршка на фармацевтите, преку обезбедување на учество на домашни и меѓународни експерти од областа на фармацевтската грижа, но и зголемување на диверзитетот во делот на континуирана едукација на фармацевтите во нашата држава.

Активно и пасивно учество на симпозиумот може да земат сите фармацевти, независно од степенот на образование. Пасивното учество вклучуваше само присуство на предавањата предвидени

со програмата на симпозиумот, додека активното учество вклучуваше и учество со апстракт и постер-презентација. Сите доставени апстракти беа подложени на рецензија од страна на членовите на научниот одбор, а по нивно прифаќање беа објавени во Книга на апстракти. Учесството на симпозиумот беше препознаено и од страна на Фармацевтската комора на Република Северна Македонија, која го акредитираше овој настан со соодветен број бодови за континуирана едукација.

Симпозиумот го отвори деканката на Факултетот за медицински науки, проф. д-р Милка Здравковска, а свое обраќање имаше и ректорот на Универзитетот, проф. д-р Дејан Миравовски, кои се согласија дека фармацевтите се несомнено едни од клучните алки во здравствениот систем. На отворањето на Симпозиумот присуствуваа и повеќе претставници на фармацевтската фела во нашата држава: претседателката на Фармацевтската комора, спец. фарм. Весна Ставрова, заменик-директорот на Агенцијата за лекови и медицински средства (МАЛМЕД), м-р

Роберт Бекировски, директорката на секторот за фармација при Фондот за здравствено осигурување, м-р Кристина Христовска, како и претставници од Фармацевтскиот факултет во Скопје и од студиската програма Фармација при Факултетот за медицински науки на Универзитетот во Тетово.

Во првиот дел од пленарната сесија, предавања одржаа проф. д-р Јоб ван Бовен од Медицинскиот универзитетски центар во Гронинген на Универзитетот во Гронинген, Холандија, проф. д-р Зорица Наумовска од Фармацевтскиот факултет на

Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, и д-р фарм. Ненад Миљковиќ, раководител на Одделот за болничка фармација при Институтот за ортопедски болести „Бањица“ во Белград. Најпрвин, проф. д-р Јоб ван Бовен ги презентираше можностите за подобрување на адхеренцијата кон терапијата со лекови, проф. д-р Зорица Наумовска стави акцент на улогата на фармацевтот во обезбедувањето на безбедна терапија, а како претседател на Европската асоцијација на болнички фармацевти (ЕАНР), д-р фарм. Ненад Миљковиќ ги презентираше европските перспективи на болничката фармација.

По завршувањето на првиот дел од пленарната сесија, спонзорирани симпозиуми одржаа познати фармацевтски компании, како од домашниот така и од меѓународниот пазар: Алкалоид АД, Крка-Фарма и Ново Нордиск Фарма. Освен тоа, во просториите на Мултимедијалниот центар на Универзитетот „Гоце Делчев“, каде што се одржа и самиот симпозиум, поставени беа и изложбени поставки преку кои можност да се претстават комерцијално добија и други фармацевтски компании.

Вториот дел од пленарната сесија го отвори доц. д-р Дрита Узеири Хавзиу од Факултетот за медицински науки на Универзитетот во Тетово, која зборуваше за нарушувања на реналната функција кај пациенти со хронични главоболки

поради прекумерна употреба на лекови. Симпозиумот го затворија домаќините од Факултетот за медицински науки на Универзитетот „Гоце Делчев“, доц. д-р Зоран Наков и доц. д-р Биљана Лазарова. Во своето предавање, доц. д-р Зоран Наков ја нагласи неопходноста и важноста на фармацевтската грижа во секојдневната аптекарска практика, мотивирајќи ги присутните да отворат исклучително интересна и плодна дискусија за оваа проблематика. Во последното предавање, менторирано од проф. д-р Бистра Ангеловска, беше направена паралела помеѓу услугите во аптеките во земјите членки на Европската Унија и Република Северна Македонија.

Позитивната атмосфера, коментарите од учесниците кои континуирано пристигнуваат на адреса на Факултетот за медицински науки и по завршувањето на симпозиумот, плодните дискусии по секое одржано предавање, како и размената на идеи во текот на постер сесијата, со воспоставување можности за нови идни соработки, се само некои од клучните аспекти поради кои фармацевтите од УГД се сосема сигурни дека овој симпозиум ќе добие традиционален карактер.

Асс. Дино **Карпичаров**,
м-р фарм. спец.
член на организациски одбор

